

[Начало](#) > ... > [Парични Искове](#) > [Несъстоятелност/фалит](#) > Slovakia

Несъстоятелност/фалит

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Словакия

1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?

В Словакия срещу длъжника може да бъдат образувани всички видове производства по несъстоятелност.

2 Какви са условията за образуване на производство по несъстоятелност?

Условия за образуване на отделните видове производства по несъстоятелност:

Условия за обявяване в несъстоятелност или управление от синдик:

- Производството по несъстоятелност и управлението от синдик („производство по несъстоятелност“) е разделено на две части. Първата част започва с подаване на молба за обявяване в несъстоятелност и продължава до издаването на разпореждане за обявяване в несъстоятелност. Втората част започва когато бъде издадено разпореждане за обявяване в несъстоятелност и продължава до приключване на производството по несъстоятелност.
- Условията за първата част са да има лице, активно легитимирано да подаде молба за образуване на производство по несъстоятелност (ако производство е образувано с молба), въз основа на която може разумно да се приеме, че длъжникът е несъстоятелен, както и да бъде извършено авансово плащане към съда.
- Условията за втората част (издаването на разпореждане за обявяване в несъстоятелност) са да има няколко кредитори, длъжникът да е свръхзадължиял или да е неплатежоспособен и да има достатъчно активи за покриване на разходите за производството по несъстоятелност.
- Лице, активно легитимирано да подаде молба: производството може да започне със или без молба. Молба за образуване на производство по несъстоятелност може да бъде подадена от длъжника, от кредитор, от ликвидатор или от друго лице, определено по закон. Производството по несъстоятелност най-често започва без молба, когато оздравяването е било неуспешно, като в този случай съдът решава да започне производство по несъстоятелност и да обяви несъстоятелност, обединявайки двете решения в едно разпореждане.
- Молбата трябва да удовлетворява общите и определени конкретни изисквания в зависимост от това кой я подава. Ако това е кредитор, молбата трябва да включва доказателство за неплатежоспособността на длъжника. Ако молбата се подава от длъжника (предполага се неплатежоспособност или свръхзадължиялост), тя трябва да включва списък с активите и пасивите на длъжника, свързани лица и последния финансов отчет, ако е наличен.
- Подаващият молбата трябва да направи авансово плащане по банковата сметка на съда преди подаване на молбата.
- Несъстоятелността означава, че длъжникът е свръхзадължиял или е неплатежоспособен. Един длъжник е свръхзадължиял, ако е длъжен да води счетоводство в съответствие с приложимото законодателство (Закон № 431/2002 за счетоводството), има повече от един кредитор и стойността

на задълженията на длъжника превишава стойността на неговите активи. Юридическо лице е неплатежоспособно, когато има просрочено плащане с повече от 30 дни на две или повече финансови задължения към повече от един кредитор. Физическо лице е неплатежоспособно, когато не може да погаси най-малко едно финансово задължение 180 дни след падежа му.

- Достатъчно активи — ако е спорно дали има достатъчно активи за покриване на разходите за производството по несъстоятелност, съдът назначава временен синдик („синдик“ или „синдик по несъстоятелността“) да разгледа въпроса.

Условия за започване на процедура за оздравяване:

Подобно на производството по несъстоятелност процедурата за оздравяване е разделена на две части. В първата част (когато започва оздравяването) съдът разглежда дали са изпълнени условията за оздравяване. Това започва, когато активно легитимирано лице (длъжникът или кредитор) подаде молба, придружена от препоръка на синдика длъжникът да бъде оздравен. Втората част започва, когато бъде разрешено оздравяване, и длъжникът, под надзора на синдика и съда и в сътрудничество с кредиторите, изготви, обсъди и одобри план, който се потвърждава от съда.

- Длъжникът може да подаде молба за оздравяване, ако е поискал становище от синдика и последният е препоръчал оздравяване в становище, което не може да бъде по-старо от 30 дни.
- Кредитор може да подаде молба за оздравяване, ако е поискал становище от синдика и последният е препоръчал оздравяване на длъжника в становище, което не може да бъде по-старо от 30 дни, а длъжникът се е съгласил с подаването на молбата.

Условия за освобождаване от задължения:

Условия за освобождаване от задължения: длъжникът е физическо лице (предприемач или потребител), производството по несъстоятелност е приключило, длъжникът е подал молба и е изпълнил своите задължения по време на производството по несъстоятелност. Длъжникът обаче няма право да иска освобождаване от задължения, ако производството по несъстоятелност е приключило поради това, че активите на длъжника са били недостатъчни дори за вземания от масата на несъстоятелността. Другите условия са длъжникът да е неплатежоспособен и да е обявил неплатежоспособността си, да са изминали десет години от последното освобождаване от задължения, срещу длъжника да е налице запор (т.е. поемане на контрол върху стоки) или подобна процедура и длъжникът да не изтърпява наказание лишаване от свобода.

- Молбата може да бъде подадена заедно с молба за образуване на производство по несъстоятелност или по време на производството по несъстоятелност до неговото приключване. Тя се внася от длъжника, който трябва обаче да бъде представляван от Центъра за правна помощ (Centrum právnej pomoci) и се подава само по електронен път.
- Длъжникът се освобождава от задължения, когато съдът издаде разпореждане за обявяване в несъстоятелност (освобождаване от задължения чрез несъстоятелност) или постанови график за плащане (освобождаване от задължения чрез график за плащане). Не са необходими други актове за освобождаване от задължения.
- Изпълнение на задължения: съдът разрешава освобождаване от задължения, ако прецени, че по време на производството по несъстоятелност длъжникът е изпълнил задълженията, предвидени в приложимото право; в противен случай съдът отхвърля молбата. Почтено намерение — съществува презумпция за почтено намерение на длъжника, което кредитори може да оспорват в „класическо“ гражданско производство, но не и в хода на производството по освобождаване от задължения.

3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третират активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?

Производството по несъстоятелност се отнася за:

а) активи, които са принадлежали на длъжника при издаването на разпореждането за обявяване в несъстоятелност,

- б) активи, придобити от длъжника по време на производството по несъстоятелност,
- в) активи, обезпечаващи задълженията на длъжника,
- г) други активи, ако е предвидено по закон.

Активите, предмет на производството по несъстоятелност, формират масата на несъстоятелността, която е разделена на обща маса и обособени маси на обезпечените кредитори.

Следното се изключва от производството по несъстоятелност: активи, които не са приложими в производство по съдебно принудително изпълнение или заповед, които са под митнически контрол до сумата на митническото задължение, данъчна гаранция и активи, изключени от производството по несъстоятелност по отделно законодателство. Доходът на длъжника е предмет на производството по несъстоятелност, доколкото е приложен в производство по принудително изпълнение или заповед. Тази част от нетните заплати, която иначе би могла да бъде приспадната за уреждане на приоритетни вземания, е предмет на производството по несъстоятелност, доколкото се удовлетворява вземане от масата на несъстоятелността.

4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

Роли на страните в различните видове производства:

- Общи задължения на длъжника:

- о Длъжникът е длъжен да предотврати несъстоятелността. Ако несъстоятелността е неизбежна, длъжникът трябва да предприеме пропорционални мерки, без безпричинно забавяне, за да я предотврати. Подаването на молба за оздравяване не освобождава длъжника от задължението да подаде и молба за обявяване в несъстоятелност (производството по несъстоятелност се преустановява, ако бъде разрешено оздравяване).

Роли на страните в несъстоятелността:

- Синдик:

- о По време на производството по несъстоятелност синдикът основно управлява активите, предмет на производството по несъстоятелност, осребрява ги и използва приходите от осребряването за извършване на плащане към кредиторите на длъжника.

- о Когато бъде издадено разпореждане за обявяване в несъстоятелност, правото на длъжника да се разпорежда с активи, които са предмет на производството по несъстоятелност, и правото да действа от името на длъжника във връзка с тези активи преминава към синдика, който от този момент започва да действа от името и за сметка на длъжника.

Роли на страните в оздравяването:

- Синдик:

- о Основната роля на синдика е да изготви плана за оздравяване в сътрудничество с длъжника и кредиторите.

- о Синдикът разглежда предявените вземания и ги приема или отхвърля.

- о Синдикът упражнява надзор върху длъжника. Една от формите на надзор включва одобряване на правните актове на длъжника, посочени в съдебното разпореждане за разрешаване на оздравяването.

- Длъжник:

- Длъжникът извършва задачите, предвидени в плана за оздравяване.

- Освен това длъжникът има право да направи предложение до синдика да отхвърли предявено

вземане.

- Длъжникът действа от свое име и за своя сметка.

Роли на страните в освобождаването от задължения (и двата вида):

- Длъжник:

- Разрешението за освобождаване от задължения поставя началото на тригодишен изпитателен срок, през който длъжникът трябва да дава на синдика в края на всяка година определената от съда парична сума, но не повече от 70% от общия нетен доход на длъжника за изминалата година от изпитателния срок. След приспадане на възнаграждението си синдикът разпределя пропорционално средствата между кредиторите на длъжника в съответствие с окончателния график за разпределение.

- По време на изпитателния срок длъжникът трябва да положи разумни усилия да си намери работа като източник на доход или подходяща самостоятелна заетост със същата цел и да предостави цялата поискана от синдика информация за доходите, разходите и евентуална промяна в адреса на местоживеене, работа или месторабота.

- Правните актове на длъжника по време на изпитателния срок подлежат на писмено одобрение от синдика в рамките на обхвата, определен със съдебното разпореждане, разрешаващо освобождаването от задължения.

- Длъжникът, представяван от Центъра за правна помощ, подава молба, която включва кратка автобиография на длъжника, списък на свързаните лица, настоящи и минали активи и списък с кредитори. Длъжникът обявява своята неплатежеспособност и документира наличието на производство по запор.

- По време на това производство длъжникът трябва да приеме, че правото му да се разпорежда с активите си, преминава към синдика.

- Синдик:

- Синдикът представя списък с активи, включени в масата на несъстоятелността, и се разпорежда с тях (т.е. активите, предмет на производството по несъстоятелност).

- Синдикът прекратява определени договори.

- Синдикът реализира активите от масата на несъстоятелността, плаща разходите за производството по несъстоятелността, предлага график за разпределение на приходите и след това го изпълнява.

- Ако производството по несъстоятелност използва график за плащане, синдикът изготвя графика за плащане и го представя на съда за одобрение.

5 При какви условия може да се приложи прихващане?

Несъстоятелност: Вземане, което е било дължимо от длъжника преди обявяването му в несъстоятелност, не може да бъде прихванато от вземане, дължимо на длъжника след обявяването му в несъстоятелност; същото важи и за условни вземания, предявени в производството по несъстоятелност. Вземания, които не са били предявени по предвидения от закона начин, предявени вземания, придобити чрез преотстъпване или прехвърляне след обявяването в несъстоятелност, и вземания, придобити по силата на оспорими правни актове, не може да бъдат прихванати от никое от вземанията на длъжника. Вземания не може да бъдат прихванати от вземане, възникнало от задължението за подаване на молба за несъстоятелност от името на длъжника. Това не създава пречка за прихващането на други вземания.

Оздравяване: Разпоредбите на гражданското право се прилагат без изменение.

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност: Вземане, възникнало след обявяването в несъстоятелност, не може да бъде прихванато от насрещно вземане на длъжника, възникнало преди обявяването му в несъстоятелност. Вземане, възникнало преди обявяването в несъстоятелност, не може

да бъде прихванато от насрещно вземане на длъжника, възникнало след обявяването му в несъстоятелност. Това не създава пречка за прихващането на други вземания.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане: Разпоредбите на гражданското право се прилагат без изменение.

6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

Несъстоятелност: Ако длъжникът е сключил договор за взаимни престации преди обявяването в несъстоятелност и го е изпълнил, но контрагентът не го е изпълнил или го е изпълнил частично към датата на обявяване в несъстоятелност, синдикът може да поиска договора да бъде изпълнен или да се откаже от него. Ако контрагентът е изпълнил частично договора, синдикът може да се откаже само от тези задължения по договора, които контрагентът все още не е удовлетворил.

Ако длъжникът е сключил договор за взаимни престации преди обявяването в несъстоятелност и контрагентът вече го е изпълнил, но длъжникът не го е изпълнил или го е изпълнил частично към момента на обявяване в несъстоятелност, контрагентът може да се откаже от все още неудовлетворените задължения по договора от страна на длъжника; вземанията на контрагента, възникващи в резултат от отказването от договора, може обаче да бъдат включени в масата на несъстоятелността само чрез предявяването им като условни вземания.

Ако длъжникът е сключил договор за взаимни престации преди обявяването в несъстоятелност и нито длъжникът, нито контрагентът го е изпълнил или го е изпълнил само частично към момента на обявяване в несъстоятелност, синдикът и контрагентът може да се откажат от все още неизпълнените задължения по договора; вземанията на контрагента, възникващи в резултат от отказването от договора, може обаче да бъдат включени в масата на несъстоятелността само чрез предявяването им като условни вземания.

Ако преди обявяването в несъстоятелност длъжникът е сключил договор с предмет ангажимент за продължителна и повтаряща се дейност или ангажимент за въздържане от определена дейност, синдикът може да прекрати договора с двумесечно предизвестие, освен ако законът или договорът не предвижда по-кратък период за прекратяване на договора; синдикът може да прекрати договора дори ако той е бил договорен за фиксиран срок. Синдикът може да прекрати договор за лизинг при условията, предвидени в Гражданския кодекс (*Občiansky zákonník*). Тази разпоредба не се прилага за договори, сключени по Трудовия кодекс (*Zákonník práce*).

Ако контрагентът трябва да изпълни предварително договор, сключен с длъжника преди обявяването му в несъстоятелност, контрагентът може да откаже да изпълни договора, докато не бъде осигурена или обезпечена взаимна престация.

По договор, сключен с длъжника преди обявяването му в несъстоятелност, вземанията на контрагента относно изпълнението, предоставено от контрагента на синдика след обявяването му в несъстоятелност, представляват вземане от масата на несъстоятелността. Освен ако законодателството предвижда друго, по договор, сключен с длъжника преди обявяването му в несъстоятелност, всяко друго вземане на контрагента, възникнало след обявяването в несъстоятелност, може да бъде включено в производството по несъстоятелност само чрез предявяването му като условно вземане.

Ако преди обявяването му в несъстоятелност длъжникът е продал вещь със запазено право на собственост и я е предал на купувача, купувачът може да върне вещта или да настоява за изпълнение на договора.

Ако преди обявяването му в несъстоятелност длъжникът е закупил и му е била доставена вещь със запазено право на собственост, без да е придобил собственост върху вещта, продавачът не може да поиска връщане на вещта, ако синдикът изпълни задълженията по договора без неоснователно забавяне, след като бъде помолен за това от продавача. Синдикът може да изпълни задълженията по такъв договор за покупка на вещь със запазено право на собственост, ако вещьта се намира във владение на длъжника и синдикът определи, прилагайки дължимата професионална грижа, че изпълнението на

задълженията е по-благоприятно за масата на несъстоятелността. Ако вещта не е във владение на длъжника, вземания може да бъдат включени в производството по несъстоятелност само чрез предявяването им.

Тези разпоредби се прилагат *mutatis mutandis* за договор с предмет лизинг на вещь при договорен наем за фиксиран срок с цел придобиване на собственост върху лизингованата вещь.

Оздравяване: Контрагентът не може да прекрати или да се откаже от договор, сключен с длъжника, поради забава в изпълнението от страна на длъжника, за което контрагентът е имал право преди началото на процедурата за оздравяване, и всяко прекратяване или отказване от договора по тази причина не произвежда действие. Договорни споразумения, позволяващи на контрагент да прекрати или да се откаже от договор, сключен с длъжника, поради производство по оздравяване или несъстоятелност не произвежда действие.

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност: След обявяването в несъстоятелност е възможно прекратяването на договор с предмет ангажимент за продължителна или повтаряща се дейност, или ангажимент за въздържане или толериране на определена дейност, при условие че той е бил сключен преди обявяването в несъстоятелност. Ако договор засяга активи, които са част от производството по несъстоятелност, синдикът може да прекрати договора; в други случаи длъжникът може да направи това. Прекратяването влиза в сила с уведомяване на контрагента. Договор може да бъде прекратен, дори ако е бил договорен за фиксиран срок. Договор за наем на апартамент във връзка с трето лице, което е наемателят, може да бъде прекратен само при условията, определени в Гражданския кодекс и отделно законодателство.

Длъжникът, синдик или контрагент може да се откаже от друг договор, ако той е бил сключен преди обявяването на несъстоятелност и предстои да се изпълнява. Отказването може да се извърши само до степента на задълженията, които предстои да бъдат изпълнени взаимно от страните.

Разпоредби за продажбата на вещь със запазено право на собственост и за договор с предмет лизинг на вещь при договорен наем и за фиксиран срок с цел поемане на собствеността върху лизингованата вещь се прилагат по аналогия с производството по несъстоятелност.

Предвидените по-горе разпоредби не се прилагат за договори и споразумения, сключени по силата на Трудовия кодекс.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане: Няма специални разпоредби за договорните отношения на длъжника и се прилагат „класическите“ норми по гражданското и търговското право.

7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени иски на индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?

Въздействие върху обявяването в несъстоятелност:

- Производство по принудително изпълнение или заповест не може да бъде образувано във връзка с активи, включени в производство по несъстоятелност, по време на производството по несъстоятелност; вече образувано производство по принудително изпълнение или заповест се прекратява, когато бъде обявена несъстоятелността.
- Приложимостта на обезпечително право не може да бъде започната или продължена по отношение на активи, принадлежащи на длъжника, за задължение на длъжника, обезпечено с обезпечително право; това въздействие не се прилага за:
  - прилагането на обезпечително право, свързано с парични средства или вземания от сметка в банка или клон на чуждестранна банка;
  - държавни облигации;
  - прехвърлими ценни книжа.
- Ако преди обявяването в несъстоятелност вещь, предложена на търг, е присъдена по отделно законодателство и вещта е предмет на производството по несъстоятелност, и участникът в търга е платил на провеждащия търга цената, определена в търга, собствеността или друго право

върху вещта преминава към купувача в търга. Постъпленията от търга стават част от съответната маса на несъстоятелността и разходите за търга представляват вземане от масата на несъстоятелността; ако търгът е поискан от кредитор с обезпечено вземане, постъпленията се заплащат на кредитора до сумата на обезпеченото вземане, все едно несъстоятелността не е била обявена.

Въздействие на оздравяването:

- Производство по принудително изпълнение или запор не може да бъде образувано във връзка с активи, принадлежащи на длъжника, за вземане, предявено в процедурата за оздравяване; вече образувано производство по принудително изпълнение или запор се спира при обявяване на несъстоятелността и се прекратяват по-късно в производството. Ако активи вече са били реализирани в това производство, но приходите все още не са платени на правоимащата страна, те се връщат на длъжника след приспадане на разходите за производството.
- Не е възможно да се образува или да се продължи прилагането на обезпечително право по активи, принадлежащи на длъжника, за обезпечено вземане, предявено в процедурата за оздравяване.

8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?

Несъстоятелност:

- Когато бъде обявена несъстоятелност, всички съдебни и други производства се спират и сроковете престават да текат.
  - Производството може да бъде продължено по предложение на синдика, който чрез подаване на молба за продължаване на производството става част от него на мястото на длъжника.
  - Следните производства не се спират:
    - производство за разрешаване на кризи на финансовия пазар по смисъла на Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г.,
    - данъчно производство,
    - митническо производство,
    - производство за отчуждаване,
    - производство за издръжка,
    - наказателно производство (но не може да има решения относно вреди),
    - дори в горните производства срокът за подаване на иск за правна защита от страна на синдика не изтича преди изтичането на 30 дни от първото събрание на кредиторите.

Оздравяване:

- Когато бъде разрешено оздравяване, всички съдебни и арбитражни производства относно вземания, предявени в процедурата за оздравяване, се спират.
- Вземания може да се правят само чрез предявяването им (отхвърляне и установяване на вземания).

Освобождение от задължения чрез несъстоятелност:

- Съдебно производство по вземане, което може да бъде изпълнено само в производство по несъстоятелност, се прекратява; давностният период обаче не изтича преди изтичането на 60 дни от обявяването в несъстоятелност.
- Ако несъстоятелността бъде прекратена по-късно на основания, че липсват предпоставки за производство по несъстоятелност, прекратяването на производството е недействително.
- Ако друг кредитор е отказал вземане, което не е засегнато от освобождение от задължения, отказът на вземането дава на този кредитор правото да се намесва в производството.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане:

- То не оказва въздействие върху съдебни и други производства.

9 Кои са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?

Несъстоятелност:

- Кредитори:
  - Кредиторите упражняват самостоятелно волята си относно воденето на производството по несъстоятелност индивидуално или чрез органи на кредиторите. По този начин те могат да влияят на производството по несъстоятелност и да контролират управлението и осребряването на активите. Те могат да наредят на синдика какви действия да предприеме; те могат и да отхвърлят вземания и др.
  - По време на производството по несъстоятелност съдът упражнява надзор върху работата на синдика.

Оздравяване:

- Кредитори:
  - Ролята на кредиторите е да допринасят чрез органите на кредиторите за изготвяне и одобряване на плана за оздравяване.
  - Кредитор, който предяви вземане пред синдика, има право да направи предложение на синдика да отхвърли (друго) предявено вземане.

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност:

- Кредитори:
  - Кредиторите трябва да предявят своите вземания.
  - Обезпечените кредитори може да обмислят дали предявят своите вземания; те обаче трябва да предявят и своите обезпечителни права.
  - Един кредитор може да отхвърли вземания на други кредитори.
  - Един кредитор може да действа като представител на кредиторите.
- Един кредитор може впоследствие (след приключване на производството) да заведе дело срещу длъжника за отмяна на освобождаването от задължения поради непочтено намерение.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане:

- Кредитори:
  - Графикът за плащане засяга само необезпечените кредитори; обезпечените кредитори не са засегнати от освобождаването от задължения чрез графика за плащане.
  - Кредиторите трябва да приемат осигурената от съда защита от кредитори.
  - Кредитор, който е засегнат от графика за плащане, може да възрази срещу него след като синдикът обяви изготвянето на графика за плащане и срещу предложението за процент за удовлетворяване на необезпечени кредитори.
  - Един кредитор може впоследствие (след приключване на производството) да заведе дело срещу длъжника за отмяна на освобождаването от задължения поради непочтено намерение.

10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността?

Несъстоятелност

- Когато бъде издадено разпореждането за несъстоятелност, правото на длъжника да се разпорежда с активи, предмет на производството по несъстоятелност, и правото да действа от името на длъжника във връзка с тези активи преминават към синдика, който от този момент

започва да действа от името и за смета на длъжника.

- Ако правни актове на длъжника по време на производството по несъстоятелност са във вреда на активите, предмет на производството по несъстоятелността, те са недействителни по отношение на кредиторите; това не засяга тяхната валидност.
- В производство по несъстоятелност тези, които имат дължими задължения, включени в масата на несъстоятелността, са длъжни да ги погасят към синдика; това задължение е в сила и ако ги платят на друго лице, освен ако синдикът получи тези плащания.
- По време на производството по несъстоятелност длъжникът може да откаже подарък или наследство със съгласието на синдика; в противен случай отказът на подаръка или наследството е недействително по отношение на кредиторите.
- Ако разпореждане за обявяване в несъстоятелност бъде издадено на юридическо лице в ликвидация, ликвидацията се прекъсва, докато не бъде отменено производството по несъстоятелност.
- Компетентният орган (комитетът на кредиторите, обезпечен кредитор или съдът в специални случаи) дава указания и препоръки на синдика относно управлението на активите, управлението на предприятието на длъжника или на част от него и за осребряването на активите. Това включва и отдаване под наем на активите или на съществена част от тях (с ограничения, когато предприятието е действащо).
- Компетентният орган издава инструкции и за:
  - сключване на договор за временно предоставяне на средства във връзка с управлението на предприятието на длъжника;
  - продължаване на управлението на предприятието, ако длъжникът е определен вид финансова институция;
  - учредяване на право на залог върху активите на длъжника;
  - сключване на договор във връзка с управлението на предприятието на длъжника, по силата на който синдикът се задължава да продължи изпълнението след определен срок или конкретен процент от оборота;
  - Синдикът трябва да поиска указание, преди да издаде първоначален правен акт по този въпрос, и да изчака указанието. Ако компетентният орган не отговори, синдикът ще поиска от съда да реши как да продължи и съдебното разпореждане е обвързващо за синдика. Искането на синдика трябва да съдържа цялата относима информация.
  - По други въпроси компетентният орган може да препоръча на синдика как да продължи и ако синдикът откаже да спази тази препоръка, органът може да поиска от съда да реши как да продължи и съдебното разпореждане е обвързващо за синдика.
  - Ако компетентният орган даде указания на синдика да действа по начин, който противоречи на интересите на другите кредитори или на правилата за осребряването на активите, синдикът отказва да изпълни указанието и моли органа да го промени. Ако той не направи това, синдикът моли съда да вземе решение как да процедира и съдебното разпореждане е обвързващо за синдика.
  - Синдикът управлява активите, включени в масата на несъстоятелността, с дължимата професионална грижа, за да гарантира, че те са надеждно защитени от погиване, щета, унищожаване или друго увреждане, и че направените разходи за управлението на активите са само в необходимата степен, след оценка на целесъобразността и икономичността на тези разходи.
  - Когато управлява активи, включени в масата на несъстоятелността, синдикът не може да дава предпочитание на някой от кредиторите, нито да дава приоритет на личните интереси или на интересите на други пред общия интерес на всички кредитори.
  - Синдикът може да отдава под наем активи, принадлежащи на длъжника, които са включени в масата на несъстоятелността. Синдикът трябва да договори договор за наем, съгласно който наемът е най-малкото съизмерим със сумата, за която се наема подобен актив в съответното място и време, и трябва да гарантира, че договорът за лизинг не поражда задължения за длъжника, различни от законоустановените и че задълженията на наемателя по договора за наем са надлежно обезпечени, както и да гарантира, че договорът за наем може да бъде прекратен с едномесечно предизвестие. Ако тези условия не бъдат изпълнени, синдикът може да сключи договор за наем само със съгласието на компетентния орган. Доходът от този наем се третира като приход от осребряването на активите, предмет на производството по несъстоятелност.
  - След обявяването в несъстоятелност синдикът може да продължи някои от дейностите,

свързани със стопанската дейност на длъжника, ако това ще увеличи стойността на активите, предмет на производството по несъстоятелност, или няма да позволи намаляване на тяхната стойност. Ако разходите за тези дейности превишават приходите от тях, синдикът преустановява тези дейности незабавно.

- Осребряване на активи
- Целта на осребряването на активи, предмет на производството по несъстоятелност, е да осигури възможно най-големи приходи във възможно най-кратък срок и при възможно най-малко разходи. При осребряването на тези активи синдикът избира с надлежна професионална грижа начин, който най-добре съответства на целта на осребряването и на правилата за осребряване, предвидени в законодателството.
- Синдикът, назначен при обявяването в несъстоятелност, осребрява незабавно активи, които са в непосредствена опасност от погиване, разрушаване или друго съществено увреждане; това не изисква указания от компетентния орган, нито съдебно решение. Синдикът може да започне реализацията на другите активи след първото събрание на кредиторите.
- Синдикът води прозрачен регистър за реализираните активи, предмет на производството по несъстоятелност, с отделни записи за общата маса и всяка обособена маса. След осребряването на всеки актив синдикът разпределя приходите към тази част от списъка, която е била предмет на осребряване. Ако синдикът осребри съвкупно няколко части и отделните приходи не могат да бъдат определени, синдикът разделя общите приходи пропорционално между засегнатите страни в съответствие с техните относителни стойности съгласно стойностите, записани в списъка.
- Синдикът депозира приходите от осребряването на активите, предмет на производството по несъстоятелност, по сметка в банка или клон на чуждестранна банка; лихвата, платена от банката или от клона на чуждестранна банка по салдото на сметката, се третира като приход от осребряването на активите, предмет на производството по несъстоятелност.
- За целите на осребряването на активи синдикът може:
  - а) да обяви състезателен публичен търг,
  - б) да повери продажбата на активи на участник в продан,
  - в) да повери продажбата на активи на търговец на ценни книжа,
  - г) да проведе продан, търг или друга състезателна процедура, водеща до продажбата на активите,
  - д) да продаде активите по друг подходящ начин.
  - При осребряването на предприятие синдикът използва договор за прехвърляне на купувача на всички вещи, права и други активи, принадлежащи на предприятието. От пасивите, свързани с предприятието, единствените пасиви, които преминават към купувача, са тези, които възникват във връзка с управлението на предприятието на длъжника след обявяването му в несъстоятелност, заедно с непарични пасиви по трудово правните отношения, посочени в договора (не се прилага принципът *nemo plus iuris*).
  - Ако синдикът реализира активите, предмет на производството по несъстоятелност, по начин различен от продажба на предприятието, част от предприятието или значителна част от активите, принадлежащи на предприятието, синдикът може да осребри недвижимо имущество, предмет на производството по несъстоятелност, само чрез продан; синдикът обявява проданта в Търговския бюлетин (*Obchodný vestník*).
  - При осребряването на активи синдикът не е обвързан от правото да се присъедини към прехвърлянето на акции, правото за искане прехвърлянето на акции, правото за искане придобиването на акции или други договорни предпочтителни права. Ако осребрява активи, за които има задължително предпочтително право, учредено като право *in rem*, синдикът изпраща писмена оферта, с която предлага предмета на предпочтителното право на правоимащото лице по това предпочтително право. синдикът не е обвързан от това пред-почтително право, ако правоимащата страна не го упражни в рамките на 60 дни от получаване на писмената оферта.
  - При осребряването на активите всички обезпечителни права се погасяват, с изключение на залог, учреден от синдика след обявяването на несъстоятелността, в отговор на указание от компетентен орган, или обезпечително право върху активите на трето лице, което се нарежда по-напред от обезпечителното право, обезпечавашо задължението на длъжника.
  - При прехвърлянето на вещь срещу заплащане купувачът придобива собственост дори ако длъжникът не е бил собственик на вещта, освен ако купувачът е знаел или би следвало да е знаел, че длъжникът или трето лице, чиито активи са обезпечавали задължението на

длъжника, не е собственик на вещта. Синдикът носи отговорност пред първоначалния собственик на вещта за понесена в тази връзка от него щета, освен ако синдикът може да докаже, че е действал надлежна професионална грижа.

Освобождение от задължения чрез несъстоятелност

- Когато бъде издадено разпореждане за обявяване в несъстоятелност, правото на длъжника да се разпорежда с активи, предмет на производството по несъстоятелност, и правото да действа от името на длъжника във връзка с тези активи преминава към синдика, който от този момент започва да действа от името и за сметка на длъжника.
- Ако правни актове на длъжника по време на производството по несъстоятелност са във вреда на активите, предмет на производството по несъстоятелността, те са недействителни по отношение на кредиторите; това не засяга тяхната валидност.
- Длъжникът и с негово съгласие лице, близко до длъжника, имат право да използват вещь, предмет на производството по несъстоятелност, по обичайния начин, но са длъжни да я защитят от погиване, щета или унищожаване и да се въздържат от всичко, което би могло да намали нейната стойност отвъд обичайното износване. Всеки, който използва вещь, която е част от масата на несъстоятелността, е длъжен да разреши на синдика да я проверява по всяко време. Ако лице, различно от длъжника, или лице, близко до длъжника, използва тази вещь, то може да я използва само с разрешението на синдика. Целият приход от използването на вещта от трето лице е част от масата на несъстоятелността.
- Синдикът осребрява недвижимо имущество с по-висока стойност, предмет на производството по несъстоятелността, чрез продан и осребрява недвижимо имущество с по-ниска стойност, предмет на производството по несъстоятелността, като движимо имущество.
- Най-ниската оферта при осребряване на недвижимо имущество е сумата, посочена от обезпечен кредитор с предявено вземане, чието обезпечително право върху предлаганата в продан вещь се нарежда най-напред, или от представителя на кредиторите, ако няма обезпечително право върху предлаганата в продан вещь.
- Осребряване на дома на длъжника
- Синдикът може да осребри дома на длъжника единствено чрез продан.
- Домът на длъжника не може да бъде осребрен, ако след приспадане на изключената стойност на дома (10 000 EUR) приходите не биха покрили разходите за осребряване на дома, плюс най-малко част от присъединените вземания на кредиторите. Синдикът изчислява стойността на дома на длъжника; ако обаче някой от кредиторите представи експертно становище и направи авансово плащане за нотариалната такса за удостоверяване напредъка на проданта, решението се основава на експертното становище. Ако след това вещьта не бъде осребрена, този кредитор трябва да плати разходите за осребряването.
- Ако домът на длъжника бъде осребрен, синдикът превежда сума, съответстваща на освободената сума за дома на длъжника (извън схемата за разпределение), по специална банкова сметка, открита от синдика за целта от името на длъжника и за негова сметка, и уведомява длъжника за това незабавно. Само синдикът може да депозира средства по специалната сметка на длъжника или да прехвърля средства към нея.
- Средствата по специалната сметка на длъжника не са предмет на производство по несъстоятелност, производство по заповест или подобно изпълнително производство за срок от 36 месеца след откриването на сметката.
- През тези 36 месеца длъжникът няма право да се разпорежда с тази специална сметка, но има право да поиска от банката или от клон на чуждестранна банка да изтегли средства от сметката в съответствие, като максималната месечна сума е определена в наредба на словашкото правителство (250 EUR).
- Ако домът на длъжника бъде осребрен и той е обща съпружеска собственост, синдикът открива и специална сметка на длъжника за бившия съсобственик на общността.
- Осребряване на движими вещи
- Синдикът осребрява движими вещи, предмет на производството по несъстоятелност, като една или повече групи активи в търг. За целта синдикът публикува в Търговския бюлетин групата от активи за търг и крайния срок за офертите, който не може да бъде по-малко от десет календарни дни след публикуването на обявата за търга в Търговския бюлетин. Само оферти, при които заинтересованата страна е депозирала по сметката на синдика пълното авансово плащане по офертата с покупната цена, се взимат под внимание. Офертата с най-високата покупна цена е

определяща за продажбата. Ако няколко заинтересовани страни подадат еднакви оферти, синдикът тегли жребий. Купувачът трябва да организира премахването на вещите за негова сметка.

- Ако движими вещи, предмет на производството по несъстоятелност, не могат да бъдат реализирани дори в третия търг, те престават да бъдат част от производството по несъстоятелност. Ако кредитор с предявени вземания заяви интерес към такава група активи, синдикът я прехвърля на кредитора с предявено вземане, който предлага най-висока оферта, в срок до десет дни след края на третия търг. Ако няколко кредитори с предявени вземания подадат еднакви оферти, синдикът тегли жребий. Кредиторът трябва да организира премахването на вещите за негова сметка.
- В отговор на писмено указание от представителя на кредиторите или от засегнатия обезпечен кредитор, синдикът може да осребри движими вещи по друг начин. Ако са засегнати няколко обезпечени кредитори, писменото указание може да се издаде само от кредитора, чието обезпечително право е с най-висок ред.
- Осребряване на вземания и други активи
- Ако вземанията на длъжника са част от масата на несъстоятелността, синдикът се опитва да ги възстанови, но без да подава молба до съд или до друг компетентен орган за тяхното плащане. Ако синдикът не успее да ги възстанови шест месеца след обявяването на несъстоятелността, вземанията се осребряват чрез прехвърлянето им като движими вещи. Синдикът не е обвързан с договорености, които забраняват или ограничават прехвърлянето на вземане. Такива ограничения престават да бъдат приложими след прехвърлянето на вземането.
- Ако вземане е част от масата на несъстоятелността, срокът на давност се спира и се възобновява само след като вземането престане да бъде предмет на производството по несъстоятелност. Съд или друг орган спира производство, в което е включено вземане, предмет на производството по несъстоятелност, докато вземането престане да бъде предмет на производството по несъстоятелност.
- Синдикът осребрява други активи подобно на начина, по който осребрява движими вещи или вземания.
- Право на обратно изкупуване на активи от масата на несъстоятелността
- Със съгласието на длъжника правоимащо лице (дефинирано по-долу) има право да изкупи обратно по всяко време всяка част от активите от масата на несъстоятелността на цената, определена въз основа на експертно становище. В този случай не се прилагат разпоредбите на правилата за осребряване.
- Със съгласието на длъжника правоимащо лице има право да изкупи обратно активи от масата на несъстоятелността на цената, постигната в продан или търг, или на цената, предложена от кредитор, при условие че правоимащото лице преведе тази цена на синдика в срок до десет дни след края на проданта или търга, или от подаването на оферта от кредитор.
- Ако със съгласието на длъжника негов роднина по права линия, син или дъщеря, или съпруг/а упражни правото на обратно изкупуване на дома на длъжника от масата на несъстоятелността, освободената стойност на дома на длъжника се прихваща от покупната цена.
- За целите на прилагането на правото за обратно изкупуване на активи от масата на несъстоятелността под правоимащо лице се разбира роднина на длъжника по права линия, брат/сестра, съпруг/а или общината, в която е разположен недвижимият имот.
- Ако правото на правоимащо лице за обратно изкупуване на активи от масата на несъстоятелността бъде нарушено, правоимащото лице има право да поиска от придобиващия да предложи да продаде вещта на това лице. Това право се погасява, ако не бъде упражнено три месеца след осребряването на вещта.

11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третират вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?

Несъстоятелност

- Кредитор може да предяви вземания срещу длъжника, включително вземания, чийто падеж все

още не е настъпил.

- Обезпечено вземане (с обезпечително право върху активи на длъжника) също може да бъде предявено.
- Обезпечено вземане, което кредитор има спрямо лице, различно от длъжника, може да бъде предявено, ако обезпечителното право засяга активите на длъжника (има определени ограничения за удовлетворяване в тези случаи); Ако не бъде предявено такова вземане, то се третира като по-слабо вземане от масата на несъстоятелността.
- Бъдещи вземания и условни вземания също може да бъдат предявявани.
- Вземания, които не се предявени чрез подаване на заявление, се наричат вземания от масата на несъстоятелността.
- Те се подразделят на вземания от общата маса и вземания от обособена маса (обезпечена с обезпечително право).
- Това засяга напр.:
  - разходите за осребряване на масата, схемата за разпределение, възнаграждението на синдика и възнаграждението и разноските на временния синдик;
  - правото на възстановяване на авансовото плащане за разходите по производството по несъстоятелност;
  - възстановяването на необходимите разходи на синдика за управление на производството по несъстоятелност;
  - детска издръжка с настъпил падеж след обявяването в несъстоятелност за календарния месец, в който е обявена несъстоятелността;
  - разходи, свързани с управлението на масата на несъстоятелността, и вземания, възникващи във връзка с управлението на предприятието по време на производството по несъстоятелност;
  - възнаграждението на ликвидатора и отговорния представител и възстановяването на направени от тях по необходимост разходи след обявяването в несъстоятелност;
  - работните заплати на служител и други права по трудов договор или договор за извършена работа извън трудовото правоотношение („трудова права“), възникващи след обявяването в несъстоятелност и за календарния месец, в който е обявена несъстоятелността, за сума, определена от синдика или договорена между синдика и служителя, на когото синдикът е възложил работа, свързана с управление на масата на несъстоятелността;
  - трудови права на служител, възникващи след обявяването в несъстоятелност за календарния месец, в който е обявена несъстоятелността, за сума, определена от синдика или договорена между синдика и служителя, на когото синдикът е възложил работа, свързана с управление на предприятието по време на производството по несъстоятелност;
  - вземания за данъци, такси, мита, здравни осигуровки, социални осигуровки, осигуровки за пенсионни схеми за старост и допълнителни пенсионни схеми, възникващи след обявяването в несъстоятелност, ако са свързани с управлението на предприятието по време на производството по несъстоятелност;
  - трудови права на служител, възникващи след обявяването в несъстоятелност за календарния месец, в който е обявена несъстоятелността, равни на максимум четири пъти гарантирания минимален месечен доход за всеки календарен месец, в който трудовото правоотношение е продължило след обявяването в несъстоятелност, включително календарния месец, в който е обявена несъстоятелността, и календарния месец, в който е прекратено трудовото правоотношение;
  - вземания за данъци, такси, мита, здравни осигуровки, социални осигуровки, осигуровки за пенсионни схеми за навършена възраст и допълнителни пенсионни схеми, възникващи след обявяването в несъстоятелност, ако са свързани с управлението и реализирането на активи;
  - вземания за възстановени суми от гаранционния фонд, ако засягат обезщетение, платено на служител за трудови права, които представляват вземане от масата на несъстоятелността.
- Синдикът непрекъснато удовлетворява вземания от общата маса; ако вземания от един и същи ред от общата маса не могат да бъдат удовлетворени напълно, те се удовлетворяват пропорционално.
- Вземания от обособена маса са свързани с тази обособена маса.
- Синдикът непрекъснато удовлетворява вземания от обособената маса; ако вземания от един и същи ред от обособена маса не могат да бъдат удовлетворени напълно, те се удовлетворяват

пропорционално.

- Вземания от масата се предявяват пред синдика. По искане синдикът уведомява кредитора, ако синдикът приема правното основание и размера на вземането на кредитора от масата, включително неговия ред.
- Ако синдикът не приеме вземане от масата, кредиторът може да предяви иск срещу синдика, искайки от съда да определи правното основание или размера на сумата от масата. Ако кредиторът не предяви иск, вземането от масата, доколкото синдикът не го е признал, не се взема предвид в производството по несъстоятелност.
- Синдикът е отговорен пред кредиторите и други лица за вреда, понесена от тях поради неразумни и неикономични разходи на синдика за управление или осребряване на активите, освен ако синдикът може да определи, че е действал с надлежна професионална грижа.
  - Синдикът води прозрачен регистър на вземанията от масата и е длъжен да представи на съда разпечатка на тези записи.

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност

- При освобождаването от задължения се признават три групи вземания:
  - Вземания, които може да бъдат удовлетворени само в производство по несъстоятелност или с график за плащане. В същността си това са вземания, възникнали преди обявяването в несъстоятелност или осигуряването на защита на кредиторите, както и допълнителни вземания и вземания, свързани с прекратяване или отказване от договор, сключен преди несъстоятелността.
  - Вземания, изключени от удовлетворяване, т.е. в режим на освобождаване от задължения не могат да бъдат възстановени от длъжника. Това засяга непредвидени разходи, свързани с вземания (определена част от тях), вземания по менителница или запис на заповед, договорни неустойки, други финансови санкции, вземания на свързани лица и разходите на участниците в освобождаването от задължения.
  - Вземания, които не са засегнати от освобождаване от задължения (кредиторът може да избира дали да ги предяви):
    - вземания, които не са предявени в производство по несъстоятелност, понеже синдикът не е уведомил кредитора писмено, че несъстоятелността е обявена за освобождаване от задължения;
    - вземания срещу Центъра за правна помощ;
    - обезпечени вземания, доколкото са покрити от предмета на обезпечителното право;
    - вземане за отговорност за умишлено причинена телесна повреда, включително непредвидени разходи;
    - вземане за детска издръжка, включително непредвидени разходи;
    - трудови права, дължими от длъжника;
    - финансова санкция по наказателно право;
    - непарично вземане.
    - Ако не бъде предявено обезпечено вземане в производство по несъстоятелност за освобождаване от задължения, обезпеченият кредитор има право единствено да претендира за удовлетворяване от предмета на обезпечителното право.
    - Предявяването на вземания срещу масата на несъстоятелността не съществува в производството по несъстоятелност за освобождаване от задължения. След осребряване на масата на несъстоятелността и приключване на всички спорове, които могат да засегнат схемата за разпределение на приходите, синдикът изготвя схемата за разпределение на приходите без ненужно забавяне и най-късно до 60 дни след обявяването в несъстоятелност. Синдикът обявява намерението за съставяне на схемата за разпределение в Търговския бюлетин.
    - От приходите синдикът първо приспада разходите за производството по несъстоятелност, след освободената стойност на дома на длъжника, ако има такава, след това удовлетворява предявени вземания за издръжка на децата на длъжника, след което разпределя пропорционално остатъка между всички присъединени кредитори в съответствие с размера на техните установени вземания. Всеки кредитор поема разходите за удовлетворяване на вземанията.
    - Разходите за производството по несъстоятелност включват:

- възнаграждението на синдика и разходите за осребряване на активите и изготвяне на схемата за разпределение;
- необходимите разноси на синдика за управление на производството по несъстоятелност;
- разходи, свързани с активите, предмет на производството по несъстоятелност;
- авансово плащане към разходите за експертно становище;
- разходите за проучвания, извършени от синдика по искане на кредитор, за сумата, одобрена от представителя на кредиторите или събрание на кредиторите.

12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?

Предявяване на вземания в производство по несъстоятелност

- Вземане, което не е вземане от масата на несъстоятелността, се предявява в производството по несъстоятелност с подаване на заявление.
- Копие от заявлението се подава до синдика и трябва да му бъде изпратено в стандартния срок за предявяване на вземания от 45 дни след обявяването в несъстоятелност; кредиторът изпраща копие от заявлението и на съда.
- Ако кредитор изпрати заявлението на синдика по-късно, то се взема под внимание, но кредиторът не може да упражни права на глас или други права, присъщи на предявеното вземане. Това не засяга правото на кредитора на пропорционално удовлетворение; кредиторът обаче може да получи плащане от приходите, насочени към схемата за разпределение от приходите от общата маса, като планът за изготвяне на схемата за разпределение се обявява в Търговския бюлетин, след като синдикът получи заявлението. Синдикът публикува в Търговския бюлетин присъединяването на това вземане към списъка с вземания, посочвайки името на кредитора и паричната сума.
- За обезпечено вземане обезпечителното право трябва да бъде предявено надлежно и своевременно в заявление, изпратено до синдика в стандартния срок за предявяване на вземания от 45 дни след обявяването в несъстоятелност; в противен случай то ще изтече. Заявление може да се използва и за бъдещо вземане или за вземане, което зависи от изпълнението на определено условие („условно вземане“); кредиторът обаче може да упражни правата, свързани с условно вземане, само след като докаже пред синдика възникването на условното вземане.
- Изпращането на заявление до синдика има същото правно действие за давностния период и изтичането на правото както упражняването на правото в съда.
- В производство по несъстоятелност кредитор, който има вземане, дължимо от лице, различно от длъжника, предявява това вземане, ако е обезпечен с обезпечително право върху активите на длъжника.
- Ако такъв кредитор не предяви това обезпечено вземане в стандартния срок, производството по несъстоятелност не признава обезпечителното право на кредитора; кредиторът обаче има право от съответната маса чрез предаването на това, което е обогатило съответната маса, и може да упражни това право от съответната маса като вземане от масата, но това вземане се удовлетворява само след като бъдат удовлетворени всички други вземания от тази маса.

Подробности за заявление в производство по несъстоятелност

- Заявлението трябва да бъде подадено в предписаната форма и да включва съществените данни. В противен случай заявлението се отхвърля. Съществените данни са:

а) името и фамилията на кредитора и адреса по местоживееене или фирмата и адреса на управление на кредитора;

б) името и фамилията на длъжника и адреса по местоживееене или фирмата и адреса на управление на длъжника;

в) правното основание за възникване на вземането;

г) реда, в който ще бъде удовлетворено вземането от общата маса;

д) общата сума на вземането;

е) подпис на кредитора.

- Отделно заявление се подава за всяко обезпечено вземане, посочвайки обезпечената сума и вида, реда, предмета и правното основание за обезпечителното право.
- В заявлението за условно вземане се посочва и ситуацията, в която възниква вземането, или условието, от което зависи вземането.
- В заявлението общата сума на вземането се разделя на главница и извънредни разходи, а последните се разделят съобразно правното основание за тяхното възникване.
- Вземанията се предявяват в евро. В противен случай синдикът изчислява сумата на вземането, като го превръща по референтния обменен курс, определен и обявен от Европейската централна банка или от Националната банка на Словакия (*Národná banka Slovenska*) в деня на обявяването в несъстоятелност. Ако вземането е предявено във валута, която не се определя и обявява от Европейската централна банка или от Националната банка на Словакия, синдикът определя сумата на вземането с надлежна професионална грижа.
- Към заявлението се прилагат документи за доказване на изложените в него факти. В заявлението на кредитор, който е отчетен субект, се включва изявление дали кредиторът е включил вземането в отчетите на кредитора и до каква степен или се посочат основания за невключването му.
- Заявлението за непарично вземане трябва да включва експертно становище, определящо стойността на непаричното вземане; В противен случай заявлението се отхвърля.
- Кредитор, който няма адрес на местоживеене или адрес на управление, или организационна единица на предприятието на кредитора в Словакия трябва да назначи представител за връчване на документи с адрес на местоживеене или адрес на управление в Словакия, и да информира синдика писмено за назначаването на такъв представител; в противен случай документите ще бъдат връчени на кредитора само чрез публикуването им в Търговския бюлетин.

Незаконосъобразни заявления в производството по несъстоятелност

- След изтичане на стандартния срок за предявяване на вземания синдикът представя на съда без неоснователно забавяне списък с подадени документи, които синдикът не смята за заявления, заявявайки своето мнение, и съдът решава без неоснователно забавяне дали тези документи следва да се считат за заявления. Съдът изпраща своето разпореждане на синдика, който информира засегнатите страни.
- Заявление за предявяване на вземане в производството по несъстоятелност не може да се коригира или да се променя.
- Списък с вземания в производството по несъстоятелност
- Синдикът въвежда предявени вземания в списъка с вземания. По искане на кредитор синдикът издава своевременно потвърждение дали вземането на кредитора е въведено в списъка с вземания.
- Списъкът с вземания е основата за упражняване на правата по предявяване на вземане в производството по несъстоятелност.

Отхвърляне и установяване на вземания в производството по несъстоятелност

- В словашкото законодателство не се говори за „допускане“ или „недопускане“ на вземания, а за „отхвърляне“ или „установяване“ на вземания.
- Синдикът сравнява всяко предявено вземане с отчета и друга документация на длъжника, и със списъка на задълженията, вземайки под внимание изявления от длъжника и от други страни. Синдикът извършва и собствени проучвания, и ако вземането бъде счетено за спорно, синдикът трябва да отхвърли спорните части от вземането.
- Синдикът или кредитор, който е предявил вземане, може да отхвърли вземане (последният чрез изпращане на предписаната форма до синдика) поради правното му основание, приложимост, сума, ред или обезпечеността му с обезпечително право или ред на обезпечителното право. Ако вземането е предявено от орган, институция или агенция на Европейския съюз, правното основание и сумата, посочена от органа, институцията или агенцията на Европейския съюз, не могат да бъдат отхвърлени.
- Вземане може да бъде отхвърлено:
  - в срок до 30 дни след изтичането на стандартния срок за предявяване на вземания,
  - в срок до 30 дни след присъединяването на вземането към списъка с вземания в Търговския бюлетин, ако вземането е предявено на по-късна дата.

- Ако има голям брой заявления или е налице друга важна причина, съдът може многократно, в отговор на искане от синдика или без искане, да удължи срока на синдика за отхвърляне на вземания, всеки път най-много с 30 дни.
- Всеки, който отхвърли вземане, винаги трябва да представи основания за това, а ако отхвърля определена сума, лицето трябва да посочи отхвърлената сума, а ако отхвърля реда, трябва да посочи реда, който приема, а когато отхвърля обезпечително право, трябва да посочи отхвърления обхват; в противен случай отхвърлянето не произвежда действие. Ако отхвърлено вземане е било поне частично потвърдено от съда, лицето, отхвърлило вземането, носи отговорност пред въпросния кредитор за всяка причинена вреда с отхвърлянето на вземането, освен ако това лице може да докаже, че е действало по този начин с надлежна професионална грижа.
- Синдикът вписва отхвърлянето на вземане в списъка с вземания без неоснователно забавяне и уведомява писмено кредитора, чието вземане е било отхвърлено.
- Отхвърлянето на вземане от кредитора е в сила, когато:
  - е било предявено в предписаната форма,
  - депозит от 350 EUR е бил преведен по банковата сметка на синдика с номера на вземането в списъка с вземания за „променлив символ“; за целта синдикът публикува в Търговския бюлетин банковата сметка, по която може да се превеждат депозити; депозит може да бъде преведен в срока за отхвърляне на вземане, а отделен депозит се внася за всяко отхвърляне на вземане, предявено в отделно заявление; депозитът представлява част от общата маса; ако има пълни или частични основания за отхвърлянето на вземането, кредиторът, отхвърлящ вземането, има право на възстановяване на депозита, който може да се използва като вземане от масата.
  - Длъжникът има право на възражение срещу предявено вземане и трябва да го направи в срока, определен за отхвърляне на вземания от кредитори. Възражението се вписва в списъка с вземания, но няма отражение върху установяването на вземането.
  - Кредитор има право да предяви иск в съда във връзка с отхвърлено вземане и искът трябва да бъде заведен срещу всеки, който е отхвърлил вземане. Правото трябва да бъде упражнено в съда срещу всички тези лица до 30 дни от получаване на писменото уведомление от синдика до кредитора за отхвърляне на вземането, в противен случай то изтича. Този иск може да бъде предявен в съда, провеждащ производството по несъстоятелност. Правото за даване на определение по отхвърлено вземане се упражнява своевременно, ако искът е предявен в посочения срок пред съд, който не е компетентен. Самото производство се подчинява на общите процедурни правила.
  - Ако кредитор на вземане, чийто ред е отхвърлен, не предяви иск, се прилага най-задният приет ред.
  - Ако вземане от кредитор е отхвърлено, но орган, различен от съда, е бил компетентен да вземе решение по вземането, съдът, който е компетентен да преразгледа законността на решението, е компетентен и по производството за вземане на решение за това вземане; това важи и ако орган, различен от съда, не е взел такова решение.
  - В иска си кредиторът може да предяви определяне на правното основание, приложимостта, реда и сумата на вземането или обезпечаването му с обезпечително право или определяне на реда на обезпечителното право. В иска си кредиторът може да предяви най-много това, което е посочил в заявлението.
  - Решение за определянето на отхвърлено вземане е в сила за всички страни в производството по несъстоятелност.
  - С изтичане на срока за отхвърляне на вземане то се счита за установено в обхвата, в който не е било отхвърлено.
  - Вземане, отхвърлено само от синдика, и вземане, отхвърлено от кредитор може да бъде допуснато от синдика със съгласието на кредитора, ако предстои съдът да даде определение за това вземане. Допускането на отхвърлено вземане означава, че то се счита за установено в позволения обхват.
  - Вземане, определено с окончателно решение от съд или друг публичен орган, се счита за установено в позволения обхват.
  - По искане на отхвърления кредитор синдикът без ненужно забавяне представя на

съда заявлението за вземането, което е било отхвърлено ефективно от друг кредитор, заедно с документите, представени от предявяващия (отхвърлен) кредитор и отхвърлящия кредитор, и изявление от синдика дали и до каква степен вземането е отразено в отчета и дали и до каква степен е оспорено от длъжника, и дали и до каква степен синдикът го приема или не, и на какви основания. Въз основа на тези документи съдът отсъжда без ненужно забавяне дали и до каква степен предоставя на кредитора права на глас и други права, присъщи на отхвърленото вземане. Съдът връчва решението си на синдика и на кредитора, по чиито права, свързани с отхвърленото вземане, се е произнесъл; решението не се публикува в Търговския бюлетин. Кредиторът, по чиито права, свързани с отхвърленото вземане, съдът се е произнесъл, може да обжалва решението.

Предявяване на вземания в процедура за оздравяване

- Заявление се подава до синдика в срок до 30 дни след разрешението за оздравяване. Заявление, изпратено след този срок, се отхвърля.

Подробности за заявление в процедура за оздравяване

- Разпоредбите относно данните за заявление в производство по несъстоятелност се използват *mutatis mutandis*. За обезпечено вземане обезпечителното право трябва да бъде посочено надлежно и своевременно в заявлението; в противен случай вземането се счита за необезпечено вземане.
- Едно вземане може да бъде коригирано или изменено чрез подмяна на първоначалното заявление с ново заявление, предоставено на синдика, и това е възможно само в срока за предявяване на вземания.
- По искане синдикът издава потвърждение, че вземането на кредитора е присъединено към списъка с вземания.
- Ако има някакво съмнение, синдикът може по всяко време в процедурата за оздравяване да представи заявление до съда, който да реши дали да вземе под внимание вземането.

Списък с вземания в процедура за оздравяване

- Синдикът вписва предявените вземания и представената в заявленията информация в списъка с вземания, за да може списъкът да бъде готов до десет дни преди крайния срок за предявяване на вземания.
- Едновременно с изготвянето на списъка с вземания синдикът отправя покана до длъжника да коментира вписаните вземания в определен от него срок, който не може да бъде по-кратък от пет работни дни и по-дълъг от десет работни дни.
- В рамките на три дни от срока за отхвърляне на вземания синдикът изпраща на съда копие от списъка с вземания, с отбелязване на отхвърлените вземания; при оценка на степента на отхвърляне на предявените вземания информацията, посочена в списъка с вземания, изпратен на съда, е определяща.
- Ако има промяна в отбелязаната информация в списъка с вземания в процеса на оздравяване, след като узнае за нея, синдикът веднага я вписва в списъка с вземания и веднага информира писмено съда за промяната в списъка с вземания.
- Списъкът с вземания е част от досието на синдика.

Отхвърляне и установяване на вземания в процедурата за оздравяване

- С надлежна професионална грижа синдикът сравнява всяко предявено вземане с отчета и друга документация на длъжника, както и със списъка със задълженията на длъжника, вземайки под внимание изявления от длъжника и от други страни. Синдикът извършва и собствени проучвания и ако вземането бъде счетено за спорно от гледна точка на неговото правно основание, приложимост, сума, ред или обезпечаване с обезпечително право, синдикът трябва да отхвърли спорните части от вземането.
- Синдикът може да отхвърли вземане само в срок до 30 дни от крайния срок за предявяване на вземания. Синдикът отхвърля вземане, като вписва отхвърлянето на вземането и основанията и степента на това отхвърляне в списъка с вземания; ако синдикът отхвърли сумата на вземане, установената сума на вземането също се вписва в списъка с вземания. С изтичане на срока за

отхвърляне на вземане то се счита за установено в обхвата, в който не е било отхвърлено. С цел упражняване на правата, свързани с предявено вземане, вземане, което е предявено, се счита за установено и когато единствено неговият размер е отхвърлен.

- Длъжникът или кредитор, който е предявил вземане пред синдика, има право да направи предложение на синдика да отхвърли предявено вземане. Синдикът трябва да оцени всяко предложение с надлежна професионална грижа и да уведоми писмено подалия предложението как е било третирано. Синдикът вписва предложението относно отхвърлянето на вземането и начина за неговото третиране в списъка с вземания.
- В срок до 30 дни от изтичането на срока за отхвърляне на вземания кредитор с отхвърлено вземане може да предяви иск срещу длъжника, искайки от съда да определи правното основание, приложимостта, сумата, обезпечеността на обезпечителното право или реда на обезпечителното право на отхвърленото вземане; в иска си кредиторът може да предяви най-много това, което е посочил в заявлението. Този иск се предявява в съда преди провеждането на процедурата за оздравяване.
- Ако кредитор с отхвърлено вземане не предяви иск за определение по отхвърлено вземане в рамките на законоустановения срок или оттегли молбата за определяне по отхвърлено вземане, предявеното от кредитора вземане не се взема под внимание до отхвърлената степен в процедурата за оздравяване и, ако съдът потвърди плана за оздравяване, вземането не може да бъде изпълнено спрямо длъжника до отхвърлената степен.
- Решението на съда за определяне на отхвърлено вземане поражда действие за всички. Когато решението на съда за определяне на отхвърлено вземане стане окончателно, вземането се счита за установено в определения от съда обхват; вземането не може да бъде приложено спрямо длъжника извън този обхват.
- До изтичане на срока за предявяване на иск за определяне на вземане или до окончателното решение на съда за определяне на вземане длъжникът може да приеме отхвърлено вземане в писмена форма по отношение на кредитор; вследствие на това отхвърленото вземане се счита за установено в приетия обхват. Ако синдикът е отхвърлил вземане по искане на кредитор, длъжникът може да приеме отхвърленото вземане само със съгласието на този кредитор.
- По време на оздравяването установяването на вземане се вписва в списъка с вземания. Синдикът трябва да впише установяването на вземане в списъка с вземания веднага след като вземането се счита за установено или след като длъжникът приеме вземането.
- Ако по време на производство за определяне на отхвърлено вземане съдът обяви несъстоятелност на длъжника, съдът прекратява производството за определяне на отхвърленото вземане със свое разпореждане.

Предявяване на вземания в производство по освобождаване от задължения

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност

- Длъжникът трябва да приложи към молбата за освобождаване от задължения чрез несъстоятелност списък с кредитори, въз основа на който синдикът информира писмено всеки кредитор от списъка, че е обявена несъстоятелност.
- Кредитор може да предяви вземане в срок до 45 дни след обявяването в несъстоятелност или по-късно, до момента, в който синдикът съобщи, че ще изготви схема за разпределение.
- Ако кредитор изпрати заявление на синдика след срока от 45 дни, то се взема под внимание, но кредиторът не може да упражнява права на глас.
- Разпоредбите за несъстоятелността се прилагат за заявлението *mutatis mutandis* (формата, съдържанието на заявлението, валутата и приложенията); разпоредбите за неотговарящи на изискванията заявления и списъка с вземания също се прилагат *mutatis mutandis*.
- Само друг присъединен кредитор може да отхвърли предявено вземане. Разпоредбите за отхвърляне и предявяване на вземания при несъстоятелност се прилагат *mutatis mutandis*. За да се установи отхвърлено вземане, е достатъчно то да бъде прието от кредитора, който го е отхвърлил; не се изисква съгласието на синдика.
- При освобождаване от задължения чрез несъстоятелност всички вземания срещу длъжника се изпълняват (не само предявените вземания).
- Това обаче може да бъде преодоляно чрез подаване на иск за анулиране на освобождаването от задължения поради непочтено намерение на длъжника, когато законодателството изрично посочва като пример за непочтено намерение невключването на кредитор (физическо лице) в

списъка с кредитори, дори когато е бил помолен от синдика да стори това.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане

- Длъжникът трябва да приложи списък със своите задължения към молбата за освобождаване от задължения.
- В този вид производство кредиторите не предявяват вземания; вместо това синдикът проучва обстоятелствата на длъжника.
- Когато бъде определен график за плащане, длъжникът се освобождава от задължения; това обаче може да бъде преодоляно чрез подаване на иск за анулиране на освобождаването от задължения поради непочтеното намерение на длъжника, когато законодателството изрично посочва като пример за непочтено намерение невключването на кредитор (физическо лице) в списъка с кредитори, дори когато е бил помолен от синдика да стори това.

13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?

Разпределяне на приходите в производството по несъстоятелност

- В производството по несъстоятелност разпределянето на приходите варира в зависимост от вида на кредитора (обезпечени кредитори, необезпечени кредитори, кредитори с подчинени вземания, договорни неустойки и вземания от кредитори, свързани с длъжника):
  - Обезпечено вземане на обезпечен кредитор се удовлетворява (доколкото е било установено) от приходите, получени от осребряването на активите, включени в обособената маса на обезпечения кредитор, след приспадане на вземанията от масата, разпределени за включените в списъка с активи вещи, включени в обособената маса. Ако обезпечено вземане на обезпечен кредитор не може да бъде удовлетворено напълно, то се удовлетворява като необезпечено вземане в оставащата част.
  - Необезпечени вземания се удовлетворяват (доколкото са установени) от приходите, получени от осребряването на общата маса, след приспадане на вземания от масата, разпределени за включените в списъка с вещи позиции, включени в общата маса. Ако необезпечени вземания не могат да бъдат удовлетворени напълно, те се удовлетворяват в пропорционален размер.
  - Подчинени вземания се удовлетворяват (доколкото са установени) от приходите, получени от осребряването на активите, включени в общата маса, и оставащи в нея след пълното удовлетворяване на другите необезпечени вземания. Ако подчинени вземания не могат да бъдат удовлетворени напълно, те се удовлетворяват в пропорционален размер. Договорни неустойки и вземания от кредитори, свързани с длъжника, се удовлетворяват по същия начин.
  - Разпределянето на приходи в производството по несъстоятелност се основава на графика за разпределение. Преди да изготви графика за разпределение, синдикът изготвя списък с вземания от масата, които се удовлетворяват от приходите, припадащи се на съответната маса (от обособена маса за обезпечени активи или от общата маса). Синдикът публикува този списък и обявява плана за изготвяне на график за разпределение в Търговския бюлетин. Посочените по закон лица, основно органи на кредиторите и кредиторите, може да разгледат списъка и да подадат възражения срещу него в определен срок. Тези възражения може да касаят реда на подреждане на вземане, неклассифициране на вземане, изключването на вземане и степента на удовлетворяване на вземане. След изтичане на срока синдикът изготвя графика за разпределение и го представя на комитета на кредиторите за одобрение (ако комитетът не е активен, графикът за разпределение се представя на съда). След одобряването на графика синдикът заплаща неоспорената част от приходите на съответния кредитор и запазва оспорената част до произнасянето на съда.
  - По принцип графикът за разпределение (бил той за обособена маса или за общата маса) се изготвя веднага след осребряването на съответната част от активите. Ако естеството на случая позволява, синдикът съставя и частичен график за разпределение, но в повечето случаи на несъстоятелност има само един-единствен (окончателен) график за разпределение.
  - Графикът за разпределение включва и условия, и отхвърлени вземания. Отхвърлените

вземания се удовлетворяват само ако съдът постанови тяхното установяване. Условни вземания се удовлетворяват само след като възникнат.

- След пълното осребряване на включените в списъка активи и приключване на всички свързани с тях спорове синдикът изготвя окончателен график за разпределение на приходите за необезпечени кредитори. Окончателният график за разпределение включва и всички предишни графици за разпределение.

Не се разпределят приходи при оздравяване и освобождаване от задължения чрез график за плащане.

При освобождаване от задължения чрез несъстоятелност:

- След осребряване на масата на несъстоятелността и приключване на всички спорове, които могат да засегнат схемата за разпределение на приходите, синдикът изготвя схемата за разпределение на приходите без ненужно забавяне и най-късно до 60 дни след обявяването в несъстоятелност. Синдикът обявява намерението за съставяне на схемата за разпределение в Търговския бюлетин.
- От приходите синдикът първо приспада разходите за производството по несъстоятелност, след това освободената стойност на дома на длъжника, ако има такава, след това удовлетворява пропорционално предявените вземания за издръжка на децата на длъжника, след което разпределя пропорционално остатъка между всички присъединени кредитори в съответствие с равнището на техните установени вземания. Всеки кредитор поема разходите за удовлетворяване на вземанията.
- Плащания, за които синдикът не е успял да установи банковата сметка на кредитора или адреса му до три месеца след изготвяне на графика за разпределение, се начисляват в полза на държавата. Синдикът превежда тези плащания по сметката на съда, обявил несъстоятелността.
- Синдикът носи отговорност пред кредиторите за понесена от тях вреда поради това, че графикът за разпределението е изпълнен в противоречие с предвидените по закон правила, освен ако синдикът може да установи, че е действал с професионална грижа.
  - Разходите за производството по несъстоятелност се удовлетворяват от приходите, предвидени за необезпечени кредитори, в следния ред:
  - възнаграждението на синдика и разходите за осребряване на активите и изготвяне на схемата за разпределение;
  - необходимите разноски на синдика за управление на производството по несъстоятелност;
  - разходи, свързани с активите, предмет на производството по несъстоятелност;
  - авансово плащане към разходите за експертно становище;
  - разходите за проучвания, извършени от синдика по искане на кредитор, за сумата, одобрена от представителя на кредиторите или събрание на кредиторите.

14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?

Несъстоятелност

- Съдът се произнася със или без искане за приключване на производството по несъстоятелност, ако установи, че длъжникът няма достатъчно активи да плати дори вземания от масата; в своето разпореждане съдът се произнася и за възнаграждението и разноските на синдика, които се заплащат от активите на длъжника, авансовото плащане по междинното възнаграждение и разноски на синдика, както и за авансовото плащане по разноските за производството по несъстоятелност.
- Освен това съдът се произнася със или без искане за приключване на производството по несъстоятелност, ако установи, че предварителните условия за несъстоятелност не са били изпълнени; той се произнася за възнаграждението и разноските на синдика при приключване на производството по несъстоятелност поради недостатъчно активи.
- В отговор на искане от синдика съдът се произнася за приключване на производството по несъстоятелност след изпълнение на окончателния график за разпределение.
- Съдът публикува своевременно своето разпореждане за приключване на производството по несъстоятелност в Търговския бюлетин и го връчва на длъжника и на синдика. Синдикът и

кредитор, чието установено вземане не е удовлетворено напълно или дори частично, имат право да обжалват разпореждането.

- Съдът обявява окончателността на своето разпореждане за приключване на производството по несъстоятелност в Търговския бюлетин. С публикуването на това съобщение приключват няколко действия и функцията на комитета на кредиторите, ако е бил създаден такъв. Валидността и действието на извършените актове по време на производството по несъстоятелност остават незасегнати от него.
- В деня на приключването на производството по несъстоятелност синдикът закрива сметките и изготвя индивидуален финансов отчет в съответствие с конкретното законодателство. Синдикът предава всички необходими документи и останалите активи на длъжника или на ликвидатора, и извършва необходимите действия за приключване на производството по несъстоятелност. След като синдикът изпълни тези свои задължения, съдът освобождава синдика от неговите задължения.
- Производство по несъстоятелност може да бъде приключено с разпореждане, в което апелативният съд отхвърля решението на съда на първа инстанция или изменя частта, засягаща обявяването в несъстоятелност. Съдът връчва разпореждането на длъжника и на синдика. Освен това той публикува разпореждането в Търговския бюлетин, с което действието на производството по несъстоятелност се погасява, а погасените обезпечителни права се възстановяват, а мандатът на синдика и на комитета на кредиторите, ако е учреден такъв, приключва.
- В посоченото по-горе разпореждане съдът се произнася за възнаграждението на синдика, което се заплаща в съответствие с разпореждането на съда от подалия молбата за несъстоятелност.
- Ако длъжникът е физическо лице, което умира по време на производството по несъстоятелност, наследниците на длъжника заемат мястото му до размера на активите, включени в производството по несъстоятелност, или държавата, ако той няма наследници или ако те са се отказали от своето наследство.
- Въз основа на извлечение от списъка с вземания след приключване на производството по несъстоятелност може да бъде подадена молба за производство по принудително изпълнение или заповед за установено вземане, за което длъжникът не е възразил изрично в определения от синдика срок. Синдикът депозира списъка с вземания пред съда след приключване на производството по несъстоятелност.

Оздравяване

- Съдът се произнася по молба, подадена от инициатора на плана, с която иска потвърждаване на плана, приет от събранието за одобряването му. Инициаторът трябва да подаде молбата си в срок до десет дни след събранието за одобряване на плана и да приложи към нея протокол от събранието за одобряване на плана и одобрения план.
- Молба за потвърждаване на плана може да бъде подадена, дори ако планът не е бил приет от събранието за одобряването му или ако не е бил съгласуван с длъжника.
- Ако инициаторът на плана не подаде молба в законоустановения срок за потвърждаване на плана, синдикът моли съда своевременно да обяви несъстоятелност.
- Ако една от групите не е имала мнозинство от гласове за приемане на плана, в молбата за потвърждаване на плана инициаторът на плана може да поиска от съда да замести със съдебно решение групата с цел приемане на плана, при условие че:
- с приемането на плана страните, разпределени към групата, гласувала срещу приемането му, категорично няма да са в по-лоша позиция от тази, в която биха се намирали, ако планът не е бил приет; съдът обоснова своето решение за вероятното им удовлетворяване в производството по несъстоятелност в деня на започване на процедурата за оздравяване, работейки с представените в плана данни, освен ако не бъде доказано друго;
- мнозинството на сформирания в съответствие с плана групи е имало необходимото мнозинство от гласове за приемане на плана; и
- присъстващите кредитори са гласували в полза на приемането на плана с абсолютно мнозинство на гласовете, които са преброени в съответствие с размера на техните установени вземания.
- Съдът се произнася за заместване на съгласие в свое разпореждане за потвърждаване или отхвърляне на плана.
  - Ако няма причина за отхвърляне на плана, съдът взема решение да го потвърди в срок до 15 дни от получаване на молбата за потвърждаване на плана; потвърдението от съда план представлява приложение към това разпореждане. В своето разпореждане за

- потвърждаване на плана съдът взема решение и за приключване на процедурата за оздравяване.
- Съдът публикува незабавно своето разпореждане в Търговския бюлетин. Потвърдението от съда план не се публикува; това обаче не се отнася за клаузите по нов заем.
  - Потвърдението от съда план е част от преписката. Страните по плана и техните представители имат право да разгледат преписката и потвърдения от съда план, и да направят извлечения от него и дубликати и фотокопия или да поискат от съда да им бъдат направени фотокопия срещу заплащане.
  - Съдът взема решение да отхвърли плана, ако:
    - е налице съществено нарушение на законодателството във връзка с данните в плана, процедурата за изготвяне на плана, гласуването на плана или други разпоредби, касаещи плана, ако това е имало отрицателно въздействие върху някоя от страните по плана;
    - приемането на плана е постигнато чрез измамно поведение или чрез предлагане на специални привилегии за някоя от страните по плана;
    - планът не е бил приет от събрание за одобряването му; това обаче не се прилага, когато решението на съда е заместило съгласието на събранието;
    - ако съгласно плана акции или други капиталови участия в длъжника или в придобиващото предприятие не са емитирани в замяна на нови парични инвестиции или чрез размяна на вземанията на кредитори в групата срещу необезпечени вземания, с изключение на кредитори в групата за необезпечени вземания на служителите, и това е най-малко в размер на разпределената за последните две години печалба;
    - планът е несправедлив за групи кредитори, доколкото предвижда право или задълженията, съдържащи се в него, да възникнат, да бъдат изменени или погасени, така че кредитори в групите с необезпечени вземания да получат удовлетворение по-късно от обезпечени кредитори без основателна причина за това;
    - планът по същество противоречи на общия интерес на кредиторите;
    - удовлетворяването на необезпечените вземания е под 50 % от вземането; това обаче не се прилага, ако въпросният кредитор се съгласи писмено на такова по-малко удовлетворение;
    - според основната част от плана плащания за уреждане на необезпечени вземания следва да се предоставят за период над пет години; това обаче не се прилага, ако въпросният кредитор се съгласи писмено на такъв по-дълъг срок за уреждане на вземанията на кредитора.
  - Съдът публикува незабавно в Търговския бюлетин своето разпореждане за отхвърляне на плана. Инициаторът на плана може да обжалва разпореждането в срок до 15 дни след публикуването му в Търговския бюлетин. Апелативният съд се произнася по жалбата в срок до 30 дни от подаването ѝ.
  - След като разпореждането за отхвърляне на плана стане окончателно, съдът издава еднократно разпореждане за прекратяване на процедурата за оздравяване, започва производство по несъстоятелност и обявява несъстоятелност по отношение активите на длъжника. В своето разпореждане съдът назначава и синдик, който се избира на случаен принцип. Съдът публикува незабавно разпореждането в Търговския бюлетин, с което действието на откриването на процедурата за оздравяване се погасява, а функцията на комитета на кредиторите и мандатът на синдика приключват. Съдът връчва разпореждането на длъжника и на синдика със заповед.

Освобождаване от задължения чрез несъстоятелност

Производството приключва в три случая:

- ако синдикът открие, че масата на несъстоятелността не може да покрие разноските за производството по несъстоятелност (длъжникът остава освободен от задължения);
- ако нито един кредитор не се присъедини към производството по несъстоятелност (длъжникът остава освободен от задължения);
- ако синдикът изпълни графика за разпределение на приходите (т.е. след осребряване на активите синдикът разпределя парите между кредиторите), длъжникът остава освободен от задължения;

- ако не са изпълнени предварителните условия за производството по несъстоятелност, съдът също отхвърля освобождаването от задължения.

И в двата случая синдикът обявява публично, че производството по несъстоятелност е приключило. С приключването на производството по несъстоятелност:

- мандатът на синдика приключва;
- мандатът на представителя на кредиторите приключва;
- изтича пълномощието на синдика да управлява активите на длъжника и да извършва свързани с тях действия;
- задължението на длъжника да плаща вземания в производството по несъстоятелност на синдика се погасява;
- допустимостта за прихващане на вземания изтича;
- ограниченията за прекратяване и отказ от договори изтичат;
- производството за определяне на отхвърлено вземане приключва.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане – приключване

- производството приключва, ако съдът установи, че след подаване на молба за определяне на график за плащане условията за предоставяне на защита от кредиторите не са били изпълнени;
- производството приключва, ако в разпоредбата за предоставяне на защита от кредиторите съдът е наредил на длъжника да направи авансово плащане за синдика и длъжникът не е изпълнил това разпоредение в срок до седем дни от искането на синдика;
- производството приключва, ако синдикът обяви публично, че обстоятелствата на длъжника не позволяват определянето на график за плащане;
- производството приключва, ако съдът реши, че обстоятелствата на длъжника не позволяват определянето на график за плащане;
- производството приключва, когато съдът определи график за плащане (само в този случай длъжникът се освобождава от задължения).

15 Какви са правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност?

Несъстоятелност

- Въз основа на извлечение от списъка с вземания след приключването на производството по несъстоятелност може да бъде подадена молба за производство по принудително изпълнение или заповед за установено вземане, за което длъжникът не е възразил изрично в определения от синдика срок. Синдикът депозира списъка с вземания пред съда след приключване на производството по несъстоятелност.

Оздравяване

- Молба за обявяване на плана за недействителен във връзка с кредитор може да бъде подадена въз основа на следните фактори:
  - Това трябва да е кредитор, който е гласувал срещу приемането на плана и е внесъл обосновано възражение в протокола от събранието за одобряването на плана,
  - или страна по плана, която може да бъде предоставя държавна помощ.
  - Съгласно плана вземания, отнесени към същата група като групата на кредитора с установеното вземане, ще бъдат удовлетворени в различен размер или по друг начин, което означава, че кредитори с такива вземания са привилегирани пред кредитора; или
  - имуществените права на акционери, отнесени към същата група като имущественото право на кредитора, ще бъдат удовлетворени по плана в различен размер или по друг начин, което означава, че акционери с такива имуществени права са привилегирани пред кредитора; или
  - инициаторът на плана не е отнесъл установеното вземане на кредитора към група, поискана от кредитора, което поставя кредитора в по-неблагоприятна позиция, отколкото ако планът не е бил приет; съдът обосновава решението си с вероятното удовлетворяване на кредитора в производството по несъстоятелност; или

- инициаторът на плана не е отнесъл установеното вземане на кредитора към групата за обезпечени вземания в поисканата от кредитора степен, което поставя кредитора в по-неблагоприятна позиция, отколкото ако планът не е бил приет; съдът обосновава решението си с вероятното удовлетворяване на кредитора в производството по несъстоятелност; или
- изпълнението на потвърдения план ще доведе до предоставяне на неразрешена държавна помощ.
- В допълнение може да бъдат изтъкнати и следните причини за недействителност (от всеки кредитор):
  - Ако длъжникът или придобиващият субект не удовлетвори вземане или друго от своите задължения по плана към страна по плана надлежно и своевременно в срок до 30 дни от получаване на известие, планът става недействителен във връзка с вземането на кредитора.
  - След приключване на оздравяването длъжникът или придобиващият субект не може да разпределя печалба или други капиталови средства между своите членове преди да бъдат удовлетворени вземанията на кредитори в групата за необезпечени вземания до размера на техните установени вземания по плана (в производство по несъстоятелност разпределянето на печалба или други капиталови средства може да бъде оспорено). Молбата за недействителност се подава от необезпечен кредитор.
  - Ако длъжникът или придобиващият субект генерира печалба, която е обявена във финансовия отчет, и не се нуждае от тази печалба, за да запази дейността на предприятието или на значителна част от него, съгласно предвиденото в плана, необезпечен кредитор има право да предяви пред съда, потвърдил плана, удовлетворяване на първоначалното вземане на кредитора от тази печалба за разликата между сумата, необходима за удовлетворяване на вземането, и направеното плащане към този кредитор по плана; съдът обаче не може да присъди на кредитора повече от тази печалба, освен дължимата пропорционална сума спрямо другите кредитори в същата група.
- Ако планът е недействителен спрямо кредитор, длъжникът и придобиващият субект са солидарно задължени да удовлетворят първоначалното вземане на кредитора, доколкото вземането е било предявено и установено, заедно с лихва, изчислена върху установената част от вземането след началото на оздравяването. Длъжникът и придобиващият субект са длъжни да уредят вземането на кредитора в първоначалния срок за плащане.
- Ако планът е недействителен спрямо акционер на длъжника, длъжникът и придобиващият субект са солидарно задължени да платят на акционера сума, която би съответствала на пропорционалния дял на акционера в приходите от осребряването към момента на потвърждаване на плана от съда. Освен ако акционерът може да докаже нещо друго, стойността на приходите от осребряването се счита за нула.
- Ако планът е недействителен по отношение на длъжника или на придобиващия субект, може да бъде проведено производство по принудително изпълнение или заповед за вземането на кредитора.

Освобождение от задължения чрез несъстоятелност

Почтено намерение – съществува презумпция за почтеното намерение на длъжника при подаване на молбата за обявяване в несъстоятелност, което кредитори могат да оспорят в „класическо“ гражданско производство. Те не може да го оспорят по време на самото производство за освобождение от задължения, а само след неговото приключване.

Освобождение от задължения чрез график за плащане

Почтено намерение – съществува презумпция за почтеното намерение на длъжника при подаване на молбата за обявяване в несъстоятелност, което кредитори могат да оспорят в „класическо“ гражданско производство. Те не може да го оспорят по време на самото производство за освобождение от задължения, а само след неговото приключване.

Длъжникът няма почтено намерение, ако:

- длъжникът не декларира част от своите активи в списъка с активи, дори когато е помолен от

синдика да го направи, макар да е знаел или би следвало да е знаел за тези активи при дадените обстоятелства; не са включени активи с незначителна стойност;

- длъжникът не е посочил кредитор (физическо лице) в списъка с кредитори, дори когато е помолен от синдика да го направи, в резултат на което кредиторът не е предявил своето вземане, макар че длъжникът е знаел или би следвало да е знаел за това лице при дадените обстоятелства; пренебрегнати са малки кредитори;
- длъжникът е предоставил важна информация, която е невярна, или не е предоставил важна информация в молбата или в приложението към нея, или когато е бил помолен за това от синдика, макар да е знаел, че тази информация е важна или е следвало да знае това при дадените обстоятелства;
- длъжникът не е сътрудничил на синдика в необходимата степен, без основателна причина, и подобно сътрудничество е могло разумно да се изисква от длъжника;
- от поведението на длъжника преди подаването на молбата може да се заключи, че той умишлено е изпаднал в неплатежоспособност, за да може да подаде молбата за обявяване в несъстоятелност;
- длъжникът не е бил неплатежоспособен към датата на подаване на молбата за обявяване в несъстоятелност и е знаел това или е следвало да го знае при дадените обстоятелства;
- от поведението на длъжника преди подаването на молбата за обявяване в несъстоятелност може да се заключи, че при поемането на задължения длъжникът е разчитал, че ще може да реши проблема със своите задължения чрез несъстоятелност или график за плащане;
- от поведението на длъжника преди подаването на молбата за обявяване в несъстоятелност може да се заключи, че целта на длъжника е била да навреди на своя кредитор или да привилегирова един от своите кредитори;
- длъжникът не изпълнява надлежно и своевременно определения от съда график за плащане без основателна причина;
- длъжникът не плаща надлежно и своевременно без основателна причина детска издръжка, станала дължима след съответната дата; такава причина може да бъде посочена единствено от детето или от законния настойник на детето;
- длъжникът не е изпълнил надлежно и своевременно задължението да възстанови авансовото плащане за фиксираното възнаграждение на синдика на Центъра за правна помощ без основателна причина; такава причина може да бъде посочена единствено от Центъра за правна помощ;
- длъжникът е пожелал да бъде освободен от задължения, макар че към датата на подаване на молбата основните интереси на длъжника не се намират в Словакия.
- Съдът ще обърне по-сериозно внимание на фактори, засягащи непочтеното намерение на длъжника, ако последният има значителни активи и бизнес опит, и работи или е работил като висш ръководител, или е бил член на управителен орган на юридическо лице, или има друг съответен опит.
- Съдът ще бъде по-снизходителен към наличието на фактори, засягащи почтеното намерение на длъжника, ако длъжникът има само основно образование, е на или приближава пенсионна възраст, има сериозни здравословни проблеми, е временно или постоянно бездомен, или е претърпял друго нещастие, което е затруднило неговото функциониране в обществото.
- Съдът разглежда почтеното намерение на длъжника в производство по подадена молба за анулиране на освобождаването от задължения поради непочтено намерение. Съдът не разглежда почтеното намерение на длъжника в производство по несъстоятелност за определяне на график за плащане.

16 Кой поема разходите и съдебните разноски в производството по несъстоятелност?

Несъстоятелност

- По принцип разходите за свикване и провеждане на събрание на кредиторите представлява вземане от масата на несъстоятелността. Изключения от този принцип са представени по-долу:
  - Ако събрание на кредиторите е проведено по инициатива на кредитор, кредиторът, поискарал събранията, трябва да заплати разходите за свикването и провеждането му, освен ако събранията на кредиторите не реши друго.

- Условие за подаване на молба за определяне на отхвърлено вземане, ако вземането е отхвърлено само от кредитор, е надлежното и навременно депозиране на авансово плащане към разноските. Ако ищецът не документира депозирането на авансовото плащане, съдът прекратява производството.
- За изпълнение на своя мандат член на комитета на кредиторите има право на възстановяване на разноските, направени окончателно от него в изпълнение на неговото задължение; тези разноски са вземане от общата маса на несъстоятелността за сума, одобрена от комитета на кредиторите.
- Ако активи, които са предмет на производството по несъстоятелност, са осребрени в производство по принудително изпълнение или заповед, но приходите предстоят да бъдат платени на имащата право на тях страна, приходите стават част от съответната маса и разходите за производството са вземане от тази маса.
- Разходите за експертно становище, поискано от кредитния комитет, представляват вземане от общата маса. Разходите за експертно становище, поискано от обезпечен кредитор, представляват вземане от обособената маса на този кредитор (предмет на обезпечителното право).
- В зависимост от произнасянето на съда разходите за производство за изключване на активи от списъка представляват вземане от съответната маса.
- Разходи, извършени от страните в производството по несъстоятелност и в свързани производства, не се удовлетворяват в производство по несъстоятелност (специална регулация обаче може да предвижда друго, напр. сумата за определяне на отхвърлено вземане и за експертни становища).

Оздравяване

- По принцип длъжникът заплаща разходите. Длъжникът покрива разходите за:
  - становището за оздравяване,
  - възнаграждението на синдика (фиксирано възнаграждение и възнаграждение за упражняване на неговия мандат) и разноски,
  - разходите за свикване и провеждане на събрание на кредиторите,
  - разноските, направени окончателно от член на комитета на кредиторите при изпълнение на неговата функция; длъжникът заплаща тези разноски в размера, одобрен от комитета на кредиторите.

Освобождение от задължения чрез несъстоятелност

- При освобождение от задължения чрез несъстоятелност се приема, че длъжникът има много ограничени активи и затова разходите са намалени до минимум и се поемат от кредиторите. Ако кредиторите имат информация за определени активи, те трябва да направят необходимото за прехвърлянето им в масата на несъстоятелността за своя сметка.
  - Разходите, които страните в производството са направили във връзка с участието си в производството по несъстоятелност или в производство за определяне на график за плащане, не може да бъдат възстановени от длъжника при осъществяване на освобождение от задължения.
    - При проучване на ситуацията на длъжника синдикът работи със списък с активи, списък с кредитори и с информация, предоставена от длъжника, кредитори и други лица. Синдикът провежда проучването на активите и пасивите с дължимата професионална грижа, както и други проучвания, които не изискват много време и може да бъдат извършени с малък разход.
    - Синдикът извършва други проучвания по искане на кредитор, ако последният извърши авансово плащане към разходите за тези проучвания. Синдикът извършва такова проучване за сметка на кредитора. В производството по несъстоятелност кредиторът има право на възстановяване на тези разноски, като разход на производството по несъстоятелност, за сума, одобрена от представителя на кредиторите или от събрание на кредиторите, ако не е назначен представител на кредиторите.
    - Има отделни правила за разходите на обезпечен кредитор, което се дължи на факта, че обезпеченият кредитор може да избира дали да бъде страна в производството.
      - Обременените активи стават част от масата на несъстоятелността само ако

към нея се присъедини приоритетният обезпечен кредитор.

- Ако обезпечен кредитор се присъедини по-късно, обременените активи стават предмет на производството по несъстоятелност само ако може да се приеме, че ще има удовлетворяване на обезпечения кредитор с по-късно обезпечително право. За да се прецени дали обременените активи са предмет на производството по несъстоятелност, тяхната стойност се изчислява въз основа на експертно становище, изготвено по нареждане на синдика по искане и за сметка на този по-късно обезпечен кредитор. Ако по-късно обезпеченият кредитор не депозира авансовото плащане за разходите за експертното становище в определения от синдика срок, се приема, че обременените активи не са предмет на производството по несъстоятелност.
- Синдикът може (но не е задължен) да свика събрание на кредиторите, ако смята това за необходимо. Синдикът свиква такова събрание по искане на присъединен кредитор, който депозира авансово плащане за разходите за провеждането на събранието и заплаща на синдика фиксирано възнаграждение за неговото провеждане.

Освобождаване от задължения чрез график за плащане

- Разходите за това производство се плащат основно от длъжника.
- Системата е устроена така, че производството започва (освен частта, засягаща официална молба) едва след депозирането на авансово плащане за възнаграждението на синдика и необходимите разходи за производството.
- Разходите, които страните в производството са направили във връзка с участието си в производството по несъстоятелност или в производство за определяне на график за плащане, не може да бъдат възстановени от длъжника при осъществяване на освобождаване от задължения.
- Ако кредитор не е съгласен с предложения график за плащане, той може да подаде възражение до синдика. Синдикът коментира възражението и решение по него се взема от съда.

17 Какви са правилата относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?

- Законът за несъстоятелността (*Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii*) предвижда актове, които са във вреда на кредитора, да станат недействителни при определени условия. Недействителността има последици само ако актовете на длъжника са оспорени. Синдикът и кредиторите имат право да ги оспорят, но един кредитор има това право единствено ако синдикът не предприеме действие по искането на кредитора за обжалване на правен акт в разумен срок. Правото за обжалване на правен акт отпада, ако не е упражнено по отношение на длъжника или в съда в срок до една година от обявяването в несъстоятелност; правото за обжалване на правен акт се счита за упражнено по отношение на длъжника само ако длъжникът потвърди правото писмено. Съгласно закона правни актове, по които произтичат действителни права или които вече са били удовлетворени, също могат да бъдат оспорени.
- Ако преди обявяването на несъстоятелността е имало процедура за оздравяване и несъстоятелността е обявена по време на тази процедура, за определяне на периода на издаване на правен акт, който може да бъде оспорен по Закона за несъстоятелността, е определящо началото на процедурата за оздравяване.
- Правните актове трябва да бъдат издавани от длъжника и това става без възнаграждение или преференция, или без засягане на удовлетворяването на предявено вземане на който и да е от кредиторите на длъжника. Това трябва да бъдат правни актове, касаещи активи на длъжника.
- Законът за несъстоятелността установява други подробни правила относно доказването на намерението за засягане на кредитор. В някои случаи намерението не е необходимо изобщо да се доказва, а в други случаи тази презумпция е оборима. Законът определя и правните последици от приложена в съда унищожаемост, изискващи връщането на придобитите активи от страната, срещу която се упражнява правото.
- При оздравяването, актове, които са във вреда на кредитор, са важни за тестването на най-добрите интереси на кредиторите: при съпоставяне на резултата от оздравяването и евентуална

несъстоятелност синдикът трябва да вземе предвид и унищожаеми правни актове.

- Освен горното, правните актове не се оспорват при оздравяване.
- В някои случаи обаче Законът покрива презумпции за преминаване от оздравяване към производство по несъстоятелност и, ако това се случи, някои правни актове са унищожаеми.
  - Синдикът може да одобрява само правни актове на длъжника, ако те увеличават стойността на активите на длъжника или ако са необходими за постигане на целта на оздравяването. Ако длъжникът издаде правен акт, който изисква съгласието на синдика, без неговото съгласие, това не засяга действителността на правния акт, но правният акт може да бъде оспорен в производство по несъстоятелност, ако несъстоятелността е обявена по отношение на активи на длъжника в срок до две години от началото на процедурата за оздравяване.
  - След приключване на оздравяването длъжникът или придобиващият субект не може да разпределя печалба или други капиталови средства между своите членове преди удовлетворяване на вземанията на кредиторите в групата на необезпечените вземания до размера на техните установени вземания по плана; в производство по несъстоятелност разпределянето на печалба или други капиталови средства може да бъде оспорено и е причина за недействителност на плана.
  - Правни актове, издадени от длъжника или синдика по време на процедурата за оздравяване, които дават предимство на страна по плана, което не е предвидено в плана, също са недействителни.
- При освобождаване от задълженията на кредиторите да търсят удовлетворение по гражданското право от нещо, което е изключено от активите на длъжника с унищожаем правен акт, остава незасегнато. Освен това всяко следващо производство за почтено намерение взема под внимание поведението на длъжника, от което може да се съди, че длъжникът умишлено е изпаднал в -неплатежоспособност или че длъжникът е целял да навреди или да привилегирова някой от кредиторите.

Последна актуализация: 06/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.